FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU D'ESTUDIS DE L'ÀSIA ORIENTAL

TREBALL DE FI DE GRAU
Curs 2025-2026

Anàlisi legal, educativa i social de la llengua de signes xinesa (LSX)

Comparació, projecció a futur i propostes de millora

ALÍCIA PÉREZ RIPOLL
1632037

TUTORA
HELENA CASAS TOST

Vacarisses, 31 de maig de 2026

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

AGRAÏMENTS

A l'Helena Casas, que m'ha guiat a cada pas d'aquest treball.

A la meva família, per seguir-me cuidant cada dia durant tot aquest procés.

Als meus avis, sempre preparats amb els millors dinars i excursions del món per poder desconnectar de tots els meus neguits.

A tots els meus amics, per totes les vegades que han hagut de sentir-me parlar de totes les idees i cabòries que se m'acudien durant tot aquest curs.

I a l'Erick, la 高娜 i l'Ari, per haver-me donat un ajut que només podia venir de més enllà del mar.

© 2026, Alícia Pérez Ripoll
Aquesta obra està sota una llicència Creative Commons Reconeixement-No comercial-Compartir igual 4.0 (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/es/deed.ca)

Dades del TFG

Anàlisi legal, educativa i social de la llengua de signes xinesa (LSX). Comparació, projecció a futur i propostes de millora

Análisis legal, educativo y social de la lengua de signos china (LSCh). Comparación, proyección a futuro y propuestes de mejora

Legal, Educational, and Social Analysis of Chinese Sign Language (CSL): Comparative Perspectives, Future Projections, and Proposals for Improvement

Autora: Alícia Pérez Ripoll

Tutora: Helena Casas Tost

Centre: Facultat de Traducció i Interpretació

Estudis: Grau d'Estudis de l'Àsia Oriental

Curs: 2025/2026

Paraules clau: llengua de signes xinesa, comunitat sorda xinesa, estandardització lingüística, educació inclusiva, reconeixement lingüístic legal

Palabras clave: lengua de signos china, comunidad sorda china, estandarización lingüística, educación inclusiva, reconocimiento lingüístico legal

Keywords: Chinese Sign Language, Chinese Deaf Community, Language Standardization, Inclusive Education, Legal Language Recognition

关键词：中国手语、中国聋人社群、语言标准化、融合教育、法律语言认可

Resum

Els estudis descriptius i amb intenció de normativització de la llengua de signes xinesa (un conglomerat de dialectes sense una norma conjunta, en procés d'estandardització, però sense reconeixement oficial) és relativament recent i escàs. Sovint donem per suposats alguns prejudicis amb relació en aquestes llengües —que només n'existeix una, que a tots els països estan reconegudes o, al contrari, que no són llengües, per exemple— i, en el cas de la xinesa, alguns poden arribar a pensar que el seu ensenyament és nul o, fins i tot, que aquesta és inexistent a la Xina.

El panorama lingüístic a la Xina és complex i divers, però el govern ha aconseguit desenvolupar i aplicar polítiques d'estandardització lingüística amb èxit. Actualment, es reconeix una variant estàndard (普通话), l'única llengua oficial a tot l'estat. A banda d'aquesta, es reconeix l'existència de diversos geolectes i llengües minoritàries. La llengua de signes xinesa, però, no està reconeguda oficialment com a llengua i, per tant, no disposa de protecció lingüística. Aquest buit legal ha condicionat el desenvolupament de la llengua de signes xinesa, dificultant-ne la normalització, la consolidació social i la seva vitalitat.

Els últims estudis descriptius i sobre la situació de la llengua de signes xinesa ens permeten començar a intuir un canvi de visió que encara no és equiparable a un procés de normalització. La intenció d'aquest treball de fi de grau és, per una banda, descriure la situació històrica i actual de la llengua de signes xinesa i, per l'altra, fer una projecció de futur per imaginar com podria evolucionar el seu reconeixement i la seva implantació. Observant

diferents processos d'altres països és possible trobar alguns factors que han facilitat la normalització de les llengües de signes respectives.

Tot fent un proposta adequada a les particularitats de la societat xinesa actual i les noves tendències generacionals, tenint presents la grandària i la diversitat interna de tota classe, i després d'analitzar alguns dels estudis sobre la qüestió lingüística de la comunitat sorda xinesa, es pot obrir un espai de discussió amb intenció de trobar camins per millorar la situació de la llengua de signes xinesa i la seva comunitat.

Resumen

Los estudios descriptivos y con intención de normativización de la lengua de signos china (un conglomerado de dialectos sin una norma conjunta, en proceso de estandarización, pero sin reconocimiento oficial) es relativamente reciente y escaso. A menudo damos por supuestos algunos prejuicios en relación a estas lenguas —que sólo existe una, que en todos los países están reconocidas o, por el contrario, que no son lenguas, por ejemplo— y, en el caso de la lengua de signos china, algunos llegan a pensar que su enseñanza es inexistente o, incluso, que el idioma en sí no existe en China.

El panorama lingüístico en China es complejo y diverso, pero el gobierno ha logrado desarrollar y aplicar políticas de estandarización lingüística con éxito. Actualmente se reconoce una variante estándar (普通话), la única lengua oficial en todo el estado. Aparte de ésta, se reconoce la existencia de diversos dialectos y lenguas minoritarias. Sin embargo, la lengua de signos china no está reconocida oficialmente como lengua y, por esa razón, no dispone de protección lingüística. Este vacío legal ha condicionado el desarrollo de la lengua de signos china, dificultando su normalización, consolidación social y su vitalidad.

Los últimos estudios descriptivos y sobre la situación de la lengua de signos china nos permiten empezar a intuir un cambio de visión que todavía no es equiparable a un proceso de normalización. La intención de este trabajo de fin de grado es, por una parte, describir la situación histórica y actual de la lengua de signos china y, por otra, hacer una prospección de futuro para imaginar cómo podría evolucionar su reconocimiento y su implantación. Observando diferentes procesos de otros países es posible encontrar algunos factores que han facilitado la normalización de las respectivas lenguas de signos.

Haciendo una propuesta adecuada a las particularidades de la sociedad china actual y las nuevas tendencias generacionales, teniendo presentes el tamaño y la diversidad interna de toda clase, y después de analizar algunos de los estudios sobre la cuestión lingüística de la comunidad sorda china, se puede abrir un espacio de discusión con intención de encontrar formas de mejorar la situación de la lengua de signos china y su comunidad.

Abstract

Studies that describe and promote the standardization of Chinese Sign Language (a conglomerate of dialects without a fully established order, in the process of standardization, but without official recognition) are relatively recent and scarce. Certain prejudices about

these languages are often implicitly accepted —that only one language exists, that they are recognized in all countries or, on the contrary, that they are not languages, for example— and, in the case of Chinese Sign Language, some can go so far as to think that its teaching is non-existent or even that the language itself does not exist in China.

The linguistic landscape in China is complex and diverse, but the government has managed to develop and implement policies of linguistic standardization successfully. Currently, a standard variant (普通话), the only official language in the entire state, is recognized. In addition to this, the existence of several geolects and minority languages is recognized. Chinese Sign Language, however, is not officially recognized as a language and, therefore, does not have linguistic protection. This legal gap has conditioned the development of Chinese Sign Language, making its normalization social consolidation and vitality complicated.

The latest descriptive studies on the situation of Chinese Sign Language allow us to begin to sense a change in the panorama that is not yet comparable to a process of standardization. The intention of this project is, on the one hand, to describe the historical and current situation of Chinese Sign Language and, on the other, to make a future prospect to imagine how its recognition and implementation could evolve. By observing different processes in other countries, it is possible to find some factors that have facilitated the standardization of their respective sign languages.

By making a proposal appropriate for the particularities of the current Chinese society and the new generational trends, keeping in mind its size and internal diversity of all sorts, and after analyzing some of the studies on the linguistic matter of the Chinese deaf community, a space for discussion can be opened with the intention of finding ways to improve the situation of Chinese Sign Language and its community.

论文摘要

关于中国手语（一种由多种方言构成的语言集合体，目前尚未形成完全统一的体系，虽处于标准化进程中，但仍未获得官方认可）的描述性研究起步较晚，相关成果也相对有限。我们常常对手语抱有一些想当然的看法——例如认为只存在一种手语，认为手语在各国都已获得承认，或者相反，认为手语根本不能算作语言。就中国手语而言，有些人甚至认为中国不存在手语教学，乃至认为这种语言在中国并不存在。

中国的语言状况复杂多样，但政府已较为成功地推动了语言标准化政策的制定与实施。目前，国家仅将普通话作为全国唯一的官方标准语。此外，也承认多种地域方言和少数民族语言的存在。然而，中国手语尚未被正式认定为一种语言，因此也无法获得相应的法律保护。这一制度上的空缺，在一定程度上限制了中国手语的发展，使其规范化、社会认可及语言活力的维持面临更多困难。

近年来，关于中国手语现状的描述性研究逐渐增多，也在一定程度上反映出观念上的变化，尽管这种变化尚不足以与标准化进程相比。本论文旨在一方面梳理中国手语的历史与现状，另一方面对其未来的发展进行探讨，特别是其在认可与实际应用方面的

可能走向。通过考察其他国家手语发展的不同路径，可以归纳出若干有助于推动手语标准化的关键因素。

在此基础上，本文尝试提出一项既契合当代中国社会特点与新一代发展趋势，又能够兼顾其规模庞大与内部多样性的方案，并结合对中国聋人社区语言问题的相关研究，旨在为改善中国手语及其使用社群的现状提供一个可供讨论的方向。

Índex

1. Introducció.....8

1.1. Plantejament, justificació del tema i preguntes de recerca.....8
1.2. Estat de la qüestió i marc teòric.....8
1.3. Metodologia i estructuració.....10
1.4. Aclariment i nota terminològica.....11

2. La llengua de signes xinesa (LSX).....15

2.1. Distribució geogràfica.....15
2.2. Context històric i educatiu.....16
2.3. Factors influents a l'assentament de la LSX.....18
2.4. L'estandardització de la LSX.....21

3. Comparativa i projecció de futur.....22

3.1. Estat legal i polítiques: el cas de Nova Zelanda.....22
3.2. Accés a l'educació i recursos d'inclusió educativa: el cas de Suècia.....23
3.3. Vitalitat de la comunitat usuària de la llengua de signes: el cas dels Estats Units…25
3.4. L'eterna minorització: el cas de Catalunya.....27
3.5. Anàlisi entre els models i la LSX.....29

4. Conclusions.....30

5. Bibliografia.....34

5.1. Bibliografia principal.....34
5.2. Altra bibliografia constultada i de referència / Webgrafia.....36

1. Introducció

1.1. Plantejament, justificació del tema i preguntes de recerca

Aquest treball neix del neguit de saber que les llengües de signes sovint no són prou valorades i reconegudes dins dels estudis lingüístics, fet que contribueix a la invisibilització i l'estigmatització de la comunitat sorda. Sent experta en Estudis de l'Àsia oriental, sobretot de la Xina, em va semblar adient portar aquesta inquietud al meu camp d'expertesa. A causa de la poca visibilitat que se li dona a la llengua de signes, és necessari donar-li més reconeixement i tenir present aquesta comunitat tant en els estudis socials com en els lingüístics. Com que l'estudi de la llengua de signes xinesa (d'ara endavant, LSX) és un camp d'estudi relativament recent, aquest treball vol contribuir al debat acadèmic i aportar nous punts de vista sobre el desenvolupament lingüístic que viu la Xina actualment.

El contingut s'ha plantejat de manera estructurada i accessible perquè pugui ser útil tant a persones que s'hi apropin per primera vegada com a aquelles que vulguin aprofundir en el tema; tanmateix, s'adreça especialment als experts de l'àmbit dels Estudis de l'Àsia oriental i la Xina, ja que es tracta d'un tema que connecta directament la societat, la llengua i la lingüística del país. Tot i no formar personalment part de la comunitat sorda, la meva proximitat a aquesta per motius mèdics ha estat clau per despertar el meu interès pel tema i tractar-lo amb el respecte i el rigor que es mereix.

Les preguntes concretes que es volen contestar en aquest TFG són dues. D'una banda, fer un mapa descriptiu per tal de saber quin és l'estat actual de la llengua de signes a la Xina. Per l'altra, fer una projecció a futur i plantejar i donar arguments que permetin debatre sobre com és probable que es desenvolupi la llengua signada a la Xina.

L'estudi, doncs, pretén mostrar una panoràmica de la llengua de signes a la Xina i preveure l'evolució que pot tenir en un futur immediat. Es presenta breument l'estat actual de la comunitat sorda xinesa, els diferents sistemes de signes que es poden distingir dins de la llengua de signes xinesa i l'evolució de la llengua signada al país.

1.2. Estat de la qüestió i marc teòric

Amb les dades més recents es calcula que hi ha al voltant de 27,8 milions de persones sordes o amb problemes d'audició a la Xina (Liang i Mason 2013, 23; Lai et al

2025). La diversitat dialectal també es replica en la llengua signada, amb les concentracions principals situades a les àrees de Shanghai i Beijing. Si a aquesta situació hi afegim que la LSX no està reconeguda legalment com a llengua[1] podem comprendre gran part de les dificultats del procés d'estandardització de la LSX i per què encara es troba en fases de desenvolupament inicials i molt disperses.

Des de mitjan segle XX, el govern ha publicat i promocionat diccionaris de LSX amb denominació d'oficials amb l'esperança d'unificar i estandarditzar la LSX per facilitar la comunicació entre tots els membres de la comunitat sorda xinesa, millorar-ne l'ensenyament a les escoles i fer més accessibles les traduccions dels intèrprets. Tot i això, els membres de la comunitat sorda no estan prou satisfets amb el llistat de vocabulari oficial, ja que afirmen que s'allunya massa del vocabulari que fan servir els signants sords i, per tant, entendre la gent que fa servir el diccionari oficial com a referència és molt difícil o fins i tot impossible per a alguns. Tant els signants com el govern volen arribar a un consens per a estandarditzar la LSX, però encara no s'ha arribat a un acord favorable (Y. Ma 2020, 26). A la vegada, però, i al contrari que els signants de més edat, és més habitual veure com les noves generacions fan servir més vocabulari oficial de manera natural. L'ús de material oficial a les escoles també ha suposat un increment dels processos d'estandardització entre els signants més joves (Jepsen et al. 2015, 181).

Les principals fonts de menció imprescindible són, d'entrada, la recerca de la doctora Ma Yunyi A Study of Lexical Variation, Comprehension and Language Attitudes in Deaf Users of Chinese Sign Language (CSL) from Beijing and Shanghai (2020), que és actualment la font de referència més completa i actualitzada en el camp de l'estudi de la llengua de signes xinesa. Dins d'aquesta es descriu breument la història i la situació de la llengua de signes xinesa i presenta un estudi propi que analitza l'efecte de diferents factors socioculturals a la LSX.

Tot i això, cal fer citació d'una de les primeres publicacions sobre la LSX: 聾人手語概論 (Introducció a la Llengua de Signes per a Sords) de Fu Yiting i Mei Cikai (1986) es considera una de les referències més importants per la recerca de la llengua de signes xine-

1 JEPSEN et al. (2015) i LAI et al. (2025) descriuen la manca de reconeixement: la Constitució xinesa, tot i que menciona la comunitat sorda a més d'un article, no menciona la LSX directament, però a diversos documents legislatius sí que s'hi al·ludeix com a eina de comunicació de la comunitat sorda —tot i que encara sense categoritzar-la oficialment com a una de les llengües minoritàries del país—. Aquests documents estableixen que la gent amb discapacitats (com ara la sordesa) han de rebre el suport i les facilitats d'accessibilitat necessàries a qualsevol espai públic, institució pública o procés legal (*ibíd*. 2025). Les qüestions de la manca de legalització i les implicacions en el procés d'estandardització s'ampliaran a l'apartat 2.4.

sa. Aquest estudi va ser el primer que va analitzar i presentar acadèmicament la llengua de signes xinesa en l'àmbit morfològic i sintàctic, que se centrava en la descripció dels signes, l'estructura i creació de les oracions (Jepsen et al. 2015, 190; Y. Ma 2020, 1). Com que la seva publicació va obrir el camí de l'estudi contemporani de la llengua de signes xinesa, encara avui en dia es fa servir com a base de molts estudis.

Pel que fa al coneixement comparatiu de diversos sistemes de llengües de signes, he pres com a principals referències, per una banda, el llibre de Jepsen et al. *Sign Languages of the World: A Comparative Handbook* (2015), que és una introducció extensa i alhora planera al món de les llengües de signes. El llibre recull nombrosos articles escrits per experts de gairebé 40 llengües de signes d'arreu del món, la qual cosa facilita el tipus de comparativa que faig a l'apartat 3 d'aquest treball. El capítol 6, anomenat *Chinese Sign Language*, descriu breument l'estat i la morfologia bàsica de la llengua de signes xinesa. Per altra banda, l'altra font valuosa és la base de dades del *Centre for Sign Linguistics & Deaf Studies*, en què nombrosos experts es dediquen a la recerca i l'estudi de la llengua de signes de Hong Kong i la xinesa, entre d'altres. A la seva pàgina web recullen i ofereixen gairebé tres-cents articles i publicacions els quals, a més de les centrades en la llengua de signes de Hong Kong, també s'inclouen tota mena de publicacions relacionades amb la comunitat sorda i les diverses llengües de signes existents a la Xina. L'existència d'aquest centre d'investigació se'l considera un pilar de la recerca de la LSX.

1.3. Metodologia i estructuració

Aquest treball és fonamentalment documental. S'ha fet una cerca exhaustiva sobre la LSX, del seu origen i dels factors socials que la condicionen. S'han consultat bases de dades acadèmiques com *Taylor and Francis* i *De Gruyter Brill* o les d'universitats com el Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona i la University College London, i també s'han referenciat estudis disponibles a grups dedicats a la comunitat sorda com *Unspoken ASL* o *Centre for Sign Linguistics and Deaf Studies*.

La recerca s'ha fet a partir de la cerca de paraules clau en anglès i la seva combinació: *Chinese sign language*, *Chinese deaf community*, *China*, *deafness*, *education in China*, *education for deaf people*, *signs*, *signed language*, *disability laws in China*.[2] A partir de les preguntes que han aparegut durant el procés de recopilació d'informació s'ha format l'estructura d'aquest treball. El cos principal del treball és un recull d'informació d'articles i estudis que presenten l'estat actual lingüístic i social, la història i els problemes

2 En català: *llengua de signes xinesa*, *comunitat sorda xinesa*, *Xina*, *sordesa*, *educació a la Xina*, *educació per gent sorda*, *signes*, *llengua signada*, *lleis de discapacitat a la Xina.*

que s'observen amb relació a la LSX i que justifiquen els plantejaments i arguments a futur de la discussió.

De forma més específica, el treball està dividit en tres parts. La primera és la introducció en què es descriu la llengua de signes xinesa i les seves variants; es presenta la seva història en l'àmbit educatiu i s'analitza les millores i els contratemps que afronta la LSX per poder descriure el seu estat actual. Més en detall, d'una banda, explica com ha crescut l'ús de la llengua de signes a la Xina per arribar a l'estat en el qual es troba actualment i també es descriu la complexitat del panorama lingüístic signat i els diferents sistemes de signes que coexisteixen actualment a la Xina. D'altra banda, s'analitzen tant les dificultats i mancances que afecten la comunitat sorda xinesa i a la LSX com les millores implementades més recentment.

A partir d'aquestes dades, la segona part valora la situació presentada mitjançant una anàlisi de la complexitat i poca maduresa d'aquest panorama i ofereix una projecció de futur per la llengua de manera realista: proposa probabilitats de desenvolupament que prenen com a punt de partida el procés evolutiu que es pot observar a altres llengües de signes que no presenten els problemes que actualment s'observen a la Xina en relació amb la LSX. Aquesta secció s'enfoca en l'àmbit legal, l'educatiu i vitalitat de la comunitat usuària de la llengua de signes, prenent com a referència l'exemple de Nova Zelanda, Suècia, els Estats Units i Catalunya, respectivament, i intenta trobar punts de confluència exemplificadors.

La comparació de factors comuns i les possibles noves idees en un possible procés de normalització de la LSX, junt amb la perspectiva de futur segons algunes dades reals, tanquen la proposta argumental i de debat d'aquest treball. Per acabar, com aportació a la comunitat acadèmica, cal fer menció del fet que encara no existeixen estudis en el nostre àmbit acadèmic proper que facin referència als temes que es tracten. El principal objectiu finalista d'aquesta recerca és, doncs, apropar les dades i resultats disponibles als experts i estudiosos locals que permetin obrir espais d'incorporació al debat sobre com podria avançar la situació de la llengua de signes a la Xina.

1.4. Aclariment i nota terminològica

Les particularitats del sistema de comunicació de la comunitat sorda i la possible confusió amb conceptes similars, però diferents, dels sistemes orals, fan imprescindible la necessitat de fer els següents aclariments. En aquesta secció, doncs, establiré l'ús terminològic que faig servir en el treball per evitar possibles confusions.

La llengua de signes és un sistema comunicatiu visual i gestual on la comunicació es porta a terme principalment fent ús de moviments amb mans, braços, cap i boca. No hi ha només una variant de llengua de signes universal, sinó que a cada regió n'han aparegut diverses de manera natural a partir de la necessitat i voluntat de comunicació de cada comunitat sorda. Cada llengua de signes és plena, rica i complexa, formada per un lèxic i un sistema gramatical propis. Aquests poden estar influenciats per la parla oral de la regió a la qual pertanyen els usuaris, però no és una condició necessària. El sistema gramatical és propi i no emmiralla el de l'idioma oral, però hi ha usuaris (sobretot aquells que no són sords i que tenen com a primera llengua la parlada) que fan servir el lèxic de la llengua de signes amb l'estructuració de la llengua oral. També hi ha casos on es fa servir un sistema de signes que representa les diferents lletres, grafies o altres[3] de la llengua parlada o escrita i que permet lletrejar paraules que no tenen cap signe associat a elles com ara topònims o paraules desconegudes, complexes, neologismes o provinent d'altres idiomes.

Els tres termes que es defineixen a continuació són diferents i no s'han de confondre entre ells, però no són contraris i poden conviure o fer-se servir de suport els uns amb els altres, depenent de la situació de l'usuari, el context i la variant de llengua de signes que es faci servir. L'únic fet que no varia i que és indiscutible és que els termes «llenguatge de signes», «llenguatge de sords» o «llenguatge de sordmuts» no és correcte en cap cas.

En primer lloc, la **llengua de signes**, els **sistemes signats** i la **llengua signada** són conceptes fonamentalment diferents. Tot i que tots fan referència a formes de comunicació que utilitzen el moviment, principalment de les mans, per transmetre informació, i encara que puguin semblar semblants o iguals des del punt de vista d'un observador extern, aquests tres termes no representen el mateix concepte.

Una **llengua de signes**, d'una banda, és una llengua no parlada en què la comunicació es produeix a través dels moviments de les mans combinats amb altres elements del llenguatge corporal, com ara les expressions facials i els moviments labials. Una llengua de signes neix del poble i es forma i evoluciona de manera natural amb el pas de temps. Quan es parla de llengües de signes és habitual trobar-se amb el terme «signes naturals», que recorda i remarca l'evolució natural d'aquestes llengües en contraposició als sistemes signats artificials, que s'expliquen en el següent apartat. El factor clau que permet distingir una llengua de signes d'un sistema signat —a part de les característiques

3 És important no aplicar només la mirada occidental de correspondència grafia/so: en el cas de la LSX, per exemple, hi ha també signes específics amb valor fonètic que representen sons específics de la transcripció fonètica del *pinyin*, per exemple.

esmentades anteriorment— és que cada llengua de signes té la seva pròpia estructura gramatical, i per tant no és compatible amb la llengua oral.

D'altra banda, les denominacions **sistemes signats** o **sistemes de signes** fan referència a qualsevol forma de comunicació que utilitza signes no verbals, com els moviments de les mans. Normalment, tenen una funció acadèmica i es fan servir com a eina d'aprenentatge o de suport a la comunicació. A diferència de les llengües de signes, els sistemes signats no posseeixen una estructura gramatical pròpia. Tot i que per a la gent oient pot semblar que els sistemes signats són llengües de signes, no són el mateix.

Un dels sistemes signats més habitual és el que s'anomena **llengua signada**. La llengua signada és un sistema que es fa servir principalment durant l'ensenyament de la llengua de signes o com a alternativa a la llengua de signes. La llengua signada agafa i fa servir els signes de la llengua de signes regional, però segueix l'estructura i gramàtica de la llengua oral. Molts signants oients, que tenen la llengua oral com a primera llengua, fan servir la llengua signada per aquesta raó. També és habitual que els intèrprets facin servir la llengua signada quan signen mentre parlen, ja que la sintaxi del que es diu i signant alhora és la mateixa, fet que facilita la traducció.

A part de la llengua signada també existeixen altres sistemes signats que sobretot es fan servir com a eina per facilitar la comunicació amb gent que tingui dificultat comunicant-se. En aquest cas els signes poden agafar-se de la llengua de signes, però no és sempre el cas. En casos com el *Makaton*, un sistema signat d'ús acadèmic, es combina la parla oral amb signes i moviments per facilitar-li la comunicació a persones que en tinguin altres dificultats (algunes de les comunes són la síndrome de Down, l'autisme o la dispràxia, per exemple).

Entre els usuaris sords la comunicació amb signes no es limita a la llengua de signes. Per exemple, la llengua de signes es pot combinar amb altres sistemes signats, principalment amb sistemes alfabètics manuals que representen els fonemes o grafies de la llengua oral de la zona. Combinar-los permet, per exemple, lletrejar paraules que no tenen cap signe associat a elles —com ara topònims o paraules desconegudes, complexes, de nova creació o provinent d'altres idiomes— dins d'una conversa en llengua de signes.

En l'àmbit acadèmic, la terminologia relacionada amb el camp de la comunicació signada pot variar i, en alguns casos, resultar ambigua. Quan es tradueixen textos procedents

de llengües on no existeixen traduccions equivalents directes per a certs termes, és possible que alguns matisos es perdin en el procés de traducció. En el cas de la Xina el terme llengua de signes xinesa, com recull Ma, té diverses traduccions i interpretacions que no segueixen cap consens, però la més estesa actualment és 中国手语 (Zhōngguó Shǒuyǔ), que es tradueix com a llengua de signes xinesa i s'entén amb el significat prèviament vinculat a *llengua de signes* —és a dir, la llengua natural de la comunitat sorda xinesa (2020).

En el marc d'aquesta recerca, l'ús del terme **llengua de signes xinesa** (LSX) sempre fa referència a la llengua de signes i els seus signes naturals, no pas als signes estàndards. Pel que fa als casos en què es parli de **l'estàndard** s'especifica si s'està fent referència al vocabulari promocionat des del govern, a l'ús de signes estandarditzats o al xinès signat (com a llengua signada i no com a llengua de signes, és a dir, aquella que segueix la gramàtica del xinès parlat).[4]

4 Altres sistemes signats que es mencionen són sistemes alfabètics manuals, que inclouen els signes representatius del *pinyin* o l'alfabet manual britànic. Hi ha d'altres mencionats que actualment estan en desús.

2. La llengua de signes xinesa (LSX)

2.1. Distribució geogràfica

Quan es parla de la llengua de signes xinesa (中国手语, *Zhōngguó Shǒuyǔ*) o LSX es fa referència al grup de llengües de signes utilitzats principalment per la població xinesa sorda. Les dades més recents que hi ha disponibles, tot i no estar actualitzades, indiquen que hi ha fins a 27,8 milions de persones amb problemes d'audició a la Xina (Liang i Mason 2013, 27). Tot i que no totes les persones sordes necessiten, entenen o dominen la llengua de signes, aquesta és una part fonamental de la cultura sorda i necessària per a la vida de molts dels seus usuaris.

Dins de la LSX normalment es reconeixen dos grups dialectals: els dialectes del nord i els del sud (Channon i Hulst 2011, 19). Entre els dialectes del nord destaquen alguns dels més coneguts com el de Beijing, considerat el més representatiu de la regió, i el de Tianjin. Entre els dialectes del sud, el de Shanghai és el referent per excel·lència (Y. Ma 2020, 21). La llengua de signes de Hong Kong, no pertanyent dins d'aquests dos grups, té característiques que no s'observen als dialectes del nord o del sud com ara la manca d'alfabet però, tot i això, també forma part de la família de la LSX.

La llengua de signes de Taiwan o LSTw, tot i que la República Popular de la Xina (RPX) considera Taiwan part de la Xina, no s'inclou dins d'aquest grup lingüístic. Com expliquen Channon i Hulst, la colonització de Taiwan per part del Japó de l'any 1895 al 1945 va causar que la introducció de la llengua de signes a Taiwan fos des del Japó amb professors de la nova llengua de signes japonesa i no pas de la xinesa (2011). Posteriorment a l'expulsió del Japó de l'illa s'ha pogut veure que la LSX ha influenciat a la LSTw, però de manera limitada. Per tant, la LSTw lingüísticament no forma part de la LSX, sinó del grup de llengües de signes japoneses[5], raó per la qual no serà inclosa dins d'aquest treball.

El cas de Hong Kong és diferent de la resta de variants de la llengua de signes xinesa. Pel que fa a la parla oral, Hong Kong es distingeix de la resta de províncies de la Xina per les influències diverses que ha rebut, així com per la seva situació geogràfica i cultural. La llengua majoritària entre els habitants de Hong Kong no és el xinès estàndard, sinó el

5 «Japanese Sign Language (JSL) family comprises Japanese, Taiwanese, and Korean Sign Languages (JSL, TSL, KSL)» (Channon i Hulst, 2011, 20).

cantonès, i una gran part de la població també utilitza l'anglès de manera habitual, una pràctica poc comuna en altres regions de la Xina. Aquestes característiques es reflecteixen en la llengua de signes de Hong Kong, per exemple, en el vocabulari emprat, que presenta influències del cantonès i de l'anglès, o en el fet que no es fa servir el sistema de signes alfabètic basat en el pinyin. Aquestes particularitats fan que la llengua de signes de Hong Kong es consideri i s'estudiï separada de la LSX (Channon i Hulst 2011). Per aquest motiu, aquest treball no inclou la llengua de signes de Hong Kong.

A la llengua de signes xinesa, igual que a altres llengües de signes com la catalana, existeix un alfabet manual que representa els sons de la llengua parlada de la regió. Excepte al dialecte de Hong Kong, que només es fan servir signes que representen caràcters o paraules completes, a la LSX es fan servir tant signes que representen paraules com signes alfabètics. Es podria dir que, en origen, la introducció d'elements alfabètics forans i la conseqüent existència dels alfabets manuals va tenir un paper essencial en l'aparició i el desenvolupament de les llengües de signes, també de la LSX.

2.2. Context històric i educatiu

És ben sabut que la gent sorda arreu del món ha fet servir diferents mètodes de comunicació no verbal durant tota la història, però no és fins als segles XVIII i XIX que es comencen a establir llengües de signes com les entenem avui en dia. És durant aquesta època quan els europeus comencen a viatjar arreu del món per obrir escoles per a nens sords fent servir les llengües de signes que havien començat a formar-se a diferents països com ara França o Anglaterra[6].

En el cas de la Xina, la llengua de signes es va començar a formalitzar i desenvolupar a partir del 1840 amb la introducció de l'alfabet manual britànic (és a dir, un sistema on cada signe representa una grafia de l'alfabet llatí, en aquest cas). Després d'aquest primer intent hi va haver diversos més, alguns amb més impacte que d'altres. Tot i això, el pas més important per la llengua de signes xinesa va ser a partir del 1949, amb l'ascens de Mao Zedong al govern, que va impulsar el desenvolupament de la llengua de signes xinesa amb noves mesures lingüístiques, educatives i posteriorment la introducció del *pinyin*, que més endavant es va fer servir com a referència per desenvolupar un sistema alfabètic manual propi de la llengua de signes xinesa. A partir de la introducció de les noves mesures lingüístiques i fins ara l'Associació de Sords de la Xina treballa per forçar el

6 Va ser a Europa on van aparèixer les llengües de signes com les entenem avui dia (vegeu POWER, GRIMM, i LIST 2020).

desenvolupament d'una variant estàndard de la llengua de signes xinesa arreu del país (Jepsen et al. 2015, 181).

Tot i haver-hi algunes mostres de comunicació amb signes de part de xinesos sords anteriors, no és fins la fundació el 1887 a Yantai, a la província de Shandong, de l'escola *Qiyin* —que va ser la primera escola oficial per a gent sorda—, quan el seu èxit en l'ensenyament va contribuir a l'obertura de més escoles especialitzades arreu del país (Jepsen et al. 2015, 178; Y. Ma 2020, 12). Amb la incorporació del Partit Comunista Xinès al govern l'any 1949 es van implementar lleis i mesures per l'educació de la població sorda, i així el nombre de centres especialitzats va augmentar notablement en pocs anys. Això no obstant, els currículums d'educació especial per a sords no es van introduir a les universitats fins a la dècada dels noranta, i encara avui en dia només hi ha setze universitats que n'ofereixin (*ibíd*. 2020, 12).

La llengua de signes com la coneixem avui en dia està condicionada per les influències occidentals dels acadèmics i funcionaris que van irrompre a l'Àsia, sobretot durant el segle XIX. Aproximar la llengua de signes a través d'un alfabet manual facilita el seu ensenyament, ja que permet lletrejar paraules de la llengua parlada en lloc d'afrontar directament una nova llengua completa desconeguda des de zero. Per aquesta raó la llengua de signes va arribar a la Xina mitjançant diversos alfabets manuals estrangers.

El primer sistema manual introduït a la Xina va ser l'alfabet de la llengua de signes britànica després de la Primera Guerra de l'Opi, durant la dècada del 1840. Aquest no va prosperar, ja que en aquell moment encara no s'havia establert cap escola per a gent sorda. A finals del segle XIX es va introduir el sistema *Lyon*, un sistema alfabètic també d'origen estranger. Per desgràcia, tant aquest com altres sistemes introduïts posteriorment com ara el *Guóyǔ Zhùyīn Fúhào Fāyīn Zhǐshì* (国语注音符号发音指示, *Manual de Pronúncia dels Símbols Fonètics Xinesos*) no van tenir futur per diferents raons. El problema principal que hi havia amb tots, però, era la complexitat que tenien aquests signes; alguns dels signes eren molt similars o s'havien de fer fins a quatre moviments diferents per representar un sol so (Fu i Mei 1986, citat a Y. Ma 2020, 15-16). No va ser fins a l'any 1958 que es va introduir el *pinyin*, i a partir d'aquest, i referenciant altres sistemes alfabètics manuals com el francès, es va crear el sistema alfabètic manual basat en el *pinyin*. Aquest és encara considerat el sistema més senzill i efectiu d'entre tots els mencionats, sobretot per a nens sords, ja que només inclou trenta signes diferents que representen cada una de les lletres de l'alfabet que es poden veure en el *pinyin*. Encara avui en dia és l'alfabet manual que es promociona no

només en escoles sinó en altres àmbits oficials. S'ha observat que la gent jove i els nens fan servir més l'alfabet manual *pinyin* i els símbols oficials que no pas els adults, fet que sembla indicar un primer pas cap a l'estandardització de la llengua de signes a la Xina consolidant-se entre les generacions més joves (*ibíd*. 2020, 18).

2.3. Factors influents a l'assentament de la LSX

Per analitzar l'estat de la llengua degudament és fonamental tenir en compte quins elements, tant negatius com positius, han condicionat no només la llengua en si, sinó també als seus usuaris i a la comunitat sorda xinesa. Aquest apartat recull els factors més influents en sectors com l'educació, l'estat mèdic i les mesures d'accessibilitat per a la gent sorda. Aquestes dades ens permetran més endavant fer una previsió de futur de la LSX més precisa.

Durant els últims cinquanta anys la llengua de signes xinesa ha patit circumstàncies adverses que han dificultat el seu desenvolupament i integració. L'aspecte més evident que es pot observar en aquest fenomen és l'estigma social lligat amb la pèrdua o falta d'audició, fet que ha limitat a la comunitat sorda desenvolupar-se i connectar com es pot veure en altres comunitats d'altres països (Haualand i Allen 2009, citat a Liang i Mason 2013, 27). Pel que fa a l'educació dels xinesos i de les xineses sordes, aquests no tenen un accés adequat a una educació i a recursos educatius necessaris adaptats a les seves necessitats (Jones, Ni i Wang 2021, 17). Tot i les lleis promulgades pel govern que exigeixen accessibilitat i acceptació per part d'empreses i organitzacions públiques (com ara les lleis OIT-ILO 2008 o NPCSC 2007)[7], obligant-les a no descartar a candidats sords a l'hora de contractar a personal i a oferir-los ajuts que necessitin com ara intèrprets personals, encara hi ha moltes ocasions en què no s'ofereixen prou facilitats o on les lleis s'eviten discretament, normalment rebutjant a la gent sorda sigui per treballar o bé per estudiar (Hao i Li 2020).

Un altre factor clau per entendre el lent desenvolupament de la LSX és la manca d'inversió en la formació de personal especialitzat. Al sector educatiu no hi ha cap programa d'educació superior per a educadors reconegut, i per aquesta raó el nombre d'educadors és inferior a l'ideal (Liang i Mason 2013, 29). Al sector mèdic també hi ha una manca important de personal: fins fa deu anys només hi havia aproximadament 1.000 professionals i 60 cirurgians capa ços de portar a terme l'operació necessària per fer ús de

7 Promulgades per la Organització Internacional del Treball (OIT-ILO) i el Comitè Permanent de l'Assemblea Popular Nacional (NPCSC), respectivament.

l'implant coclear a tot el país (*ibíd*. 2013, 30); actualment es calcula que encara no s'arriba als dos mil especialistes (Pang et al. 2025).

En general, la inversió per part del govern és inferior a la necessària per un bon desenvolupament i nivell de vida per la comunitat sorda xinesa en molts aspectes. Com Liang i Mason (2013) recullen, la baixa inversió en salut dificulta l'accés a proves auditives pels nounats. La introducció dels implants coclears a la societat xinesa ha estat determinant per la integració social de la gent amb problemes d'audició, fent la seva vida una mica més accessible a una societat que encara no té prou recursos per la integració completa de la gent sorda, però la falta de personal mèdic dificulta la distribució d'implants coclears i d'altres procediments relacionats. Tot i haver-hi un programa estatal d'inversió a la salut auditiva aquest no és suficient per a la població, i encara avui en dia no es reconeix oficialment al país el sector mèdic de l'audiologia (vegeu Liang i Mason 2013, 28; Pang et al. 2025, 8).

El sector de la interpretació de la llengua de signes xinesa, tot i que la seva introducció a partir del 2004 hagi sigut un gran avenç social, encara no ofereix als usuaris el que necessiten per una comprensió majoritària del que s'interpreta. La LSX encara no té un estàndard prou estès i, per tant, hi ha una varietat considerable de variants no només regionals sinó també dins de nuclis més petits com la família. Aquesta dispersió complica la comprensió de la interpretació de signes que s'ofereix, sobretot a mitjans estesos a nombrosos espectadors com ara a les notícies a la televisió, ja que la variant de l'intèrpret no s'assembla prou a la que els espectadors fan servir. Alguns dels problemes més evidents a la interpretació dels intèrprets xinesos són l'ús simultani de diferents variants de signes en lloc d'una de sola o la falta d'expressions facials, que no es té en tanta consideració pels intèrprets oients a l'hora d'aprendre la llengua de signes tot i ser fonamental per la comprensió per part dels usuaris sords (Jones, Ni, i Wang 2021).

Com s'ha vist, hi ha molts factors que han afectat negativament a la LSX i a la comunitat sorda, però per tenir una perspectiva adequada de la situació també cal tenir en compte els factors i canvis positius més recents per a aquest grup. Per contrarestar aquestes limitacions es poden apreciar els esforços i avenços que tant el govern xinès com altres sectors i associacions —principalment l'Associació pels Sords de la Xina (o CAD, *China Association for the Deaf*)— han implementat amb l'esperança de fer la vida més accessible a tothom amb problemes d'audició. L'objectiu d'aquestes entitats és normalitzar la llengua de signes xinesa al país seguint l'eficaç model de normalització que es va seguir per estandarditzar el xinès arreu del país, sent el primer pas la creació d'una guia de lèxic des de la

CAD a finals del 1950 (Jepsen et al. 2015). La guia *Il·lustració de la Llengua de Signes de les Persones Sordes d'Ús Comú* (聋哑人通用手语草图, *Lóngyǎrén Tōngyòng Shǒuyǔ Cǎotú*) va ser el primer estàndard imposat per esdeveniments i usos oficials, els mitjans de comunicació i l'educació a centres adaptats per a alumnat amb sordesa (*ibíd*. 2015, 190). Tot i aplicar-se aquest intent de millora els resultats no van ser tan positius com s'esperava: la gent sorda no entenia aquesta variant íntegrament (Liu, Gu, Cheng, i Wei 2013, citat a Y. Ma 2020, 26). En l'àmbit televisiu la comprensió no és senzilla ni segueix adequadament cap estil de signes (*ibíd*. 2020, 26). En l'àmbit educatiu, en canvi, si l'alumne no té un nivell avançat de LSX compatible amb el del professorat o intèrpret és més probable que no assoleixi un nivell de competències generals adequat (Tang 2024). La guia *Il·lustració de la Llengua de Signes de les Persones Sordes d'Ús Comú* i totes les que s'han promocionat amb posterioritat, per tant, no s'han establert com a llengua estàndard entre els usuaris de la llengua de signes del tot a causa de les complicacions i adversitats esmentades anteriorment[8].

Altres millores venen des de l'àmbit tecnològic i les seves grans empreses. China Unicom i *WeChat*, l'aplicació de missatgeria i trucada dominant a la Xina, han implementat mesures d'accessibilitat als seus serveis amb opcions per transformar la veu de les trucades i els àudios dins dels xats en text a temps real, cosa que permet als usuaris amb problemes d'audició comunicar-se amb més facilitat. Aquestes trucades accessibles no tenen cap cost addicional. Altres mesures d'accessibilitat també inclouen subtítols automàtics pels vídeos o lectura en veu alta dels textos per facilitar la comunicació a aquells usuaris que no puguin parlar (B. Ma 2021).

També es pot veure com, gràcies a les facilitats que donen les noves tecnologies, hi ha nombrosos creadors de contingut i usuaris a aplicacions i xarxes socials com *Xiaohongshu/Red note* (小红书) o *DouYin/TikTok* (抖音) que produeixen el seu contingut en LSX[9]. Als vídeos que publiquen es mostren signant i hi afegeixen subtítols en xinès i, ocasionalment, en anglès també. En el cas dels usuaris no sords, aquests fan servir els signes promocionats oficialment.

8 La qüestió de l'estandardització de la LSX la tracto amb profunditat en l'apartat 2.4.

9 Alguns comptes com Vyooui (@m0.01mg a *Tiktok*) o 特爱吃荷包蛋 (@6282196257 a *Xiaohongshu*) són usuaris de LSX sords, d'altres com 圣杯九 (@3842477584 a *Xiaohongshu*) són usuaris no sords, però que es dediquen a divulgar informació sobre la LSX a la plataforma.

2.4. L'estandardització de la LSX

La qüestió de l'existència d'un model estandarditzat de la llengua de signes xinesa no es pot respondre amb una simple afirmació o negació. La LSX no està oficialment reconeguda com a llengua ni té un estatus oficial. La falta de reconeixement dins del marc legal dificulta la implementació de noves mesures de normalització i la protecció d'aquesta —i no només això, aquesta manca d'oficialitat també perjudica la promoció d'un model estàndard prou estès, sent aquest un dels objectius principals del govern xinès.

Actualment, la guia *Signes Bàsics de la Llengua de Signes Xinesa* (中华人民共和国国家标准: 中国手语基本手势, *Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guójiā Biāozhǔn: Zhōngguó Shǒuyǔ Jīběn Shǒushì*), introduïda el 2009, és el més proper que existeix a un model estàndard de comunicació per a la gent sorda (Jepsen et al. 2015, 181; Qin 2025, 45), però l'estandardització va més enllà de l'existència d'un model oficial. Aquesta guia és la que recull més signes d'ús comú i la que està més actualitzada, per aquesta raó és la que actualment es té com a diccionari de referència en contextos oficials. És important remarcar que aquest document és un diccionari i no pas una guia completa, només funciona com a llista recopilatòria de signes i no inclou gramàtica ni el funcionament de la llengua més enllà del vocabulari.

Com s'ha mencionat anteriorment, el primer diccionari que es va promocionar oficialment pel govern va ser la *Il·lustració de la Llengua de Signes de les Persones Sordes d'Ús Comú*, publicat el 1959. Tant aquesta com les múltiples correccions i nous diccionaris publicats després d'aquest s'han fet servir en l'àmbit públic, oficial i de l'ensenyament, però encara molts usuaris de la LSX no entenen ni fan servir els signes que es recullen a la guia oficial, fet que els dificulta la comprensió fora de la comunicació personal amb la resta de la comunitat (Y. Ma 2020; Qin 2025). Un altre cas no poc comú és l'ús dels signes oficialitzats com a llengua signada (vegeu l'apartat 1.4, §7) per part d'oients, siguin estudiants de llengua de signes o intèrprets professionals. El fet que no segueixin el sistema gramatical que els usuaris de la llengua de signes coneixen no permet un intercanvi clar.

Tot i haver-hi nombrosos reptes i inconvenients presents, també cal reconèixer que s'ha observat que entre la gent més jove el nivell de comprensió i ús habitual dels signes oficials és més elevat que en els d'edat més avançada (Y. Ma 2020, 18). Es pot dir, llavors, que l'accés més estès a l'educació per a gent sorda i l'ús constant dels signes oficials dins d'aquesta es pot començar a veure reflectit a la LSX de les noves generacions.

3. Comparativa i projecció de futur

Com que un dels objectius d'aquest treball és el de plantejar escenaris futurs, i tenint present la dispersió de la llengua de signes, mancada encara d'un estàndard, afavoreix fer comparacions amb altres llengües, en altres àmbits, i amb característiques diferents que ajudin a intuir com es podria desenvolupar la LSX. Tot i això, la intenció no és la de establir maneres úniques evolutives, sinó mirar de pensar quines opcions de millora podrien ajudar el seu desenvolupament en la societat xinesa i, per suposat, sense cap intenció evolucionista.

Sense oblidar que aquestes descripcions d'altres llengües és de models d'èxit, no significa en cap cas que siguin models únics a seguir, sinó que són només un suport comparatiu d'anàlisi de diferents variables (com poden ser els factors social, legal o educatiu). Als models dels Estats Units d'Amèrica, Suècia i Nova Zelanda, s'hi afegeix el model català amb intenció d'establir algun concepte compartir proper.

3.1. Estat legal i polítiques: el cas de Nova Zelanda

En primer lloc, pel que fa a l'estat legal i les polítiques existents amb relació a la llengua de signes, Nova Zelanda ha sigut el país pioner en aquest àmbit. La llengua de signes neozelandesa va ser la primera a ser reconeguda com a llengua oficial d'un estat (Reffell i McKee 2009, 1). Actualment, moltes llengües de signes han sigut reconegudes com a llengua en els seus estats pertanyents, però encara hi ha molt pocs països que les reconeguin com a part de la llista oficial de llengües de l'estat. En el cas de Nova Zelanda les seves tres llengües oficials són l'anglès, el maori i la llengua de signes neozelandesa. És important recordar i destacar la lluita per reconèixer tant a la població maori com ara a la seva cultura i llengua, que ha sigut gran part del que ha impulsat posteriorment a la població a defensar altres llengües minoritàries o pertanyent a grups minoritaris com és en aquest cas la comunitat sorda de Nova Zelanda.

Després de diverses propostes d'actes i de lleis dedicades a la protecció de la comunitat sorda i de la llengua de signes impulsades principalment des d'organitzacions com ara l'Associació de Sords o la Junta de Persones Discapacitades (R. L. McKee 2011, 280), a Nova Zelanda finalment es va aprovar l'Acta de la Llengua de Signes de Nova Zelanda l'abril del 2006. És en aquesta acta on s'estableixen múltiples regulacions respecte a la llengua de signes en tots els àmbits —no només privat sinó també públic—, sobre l'aprenentatge i la seva protecció i, no menys important, el reconeixement de la llengua de signes neozelandesa com a una de les tres llengües oficials de l'Estat (*ibíd*. 2011, 283).

Si observem un cas més pràctic, com ara l'educació dels infants sords, es pot observar com hi ha lleis que activament defensen que aquest alumnat ha de rebre una educació adequada i adaptada a les seves necessitats. Un exemple d'aquestes seria l'Acta d'Educació, que reglamenta una educació obligatòria equitativa per a tot l'alumnat. Si s'observa com s'apliquen aquestes lleis a la pràctica, però, es pot veure com encara els recursos d'ajut per a l'alumnat sord no són suficients per a aportar una educació completa, ja que la majoria dels professionals i professors auxiliars no tenen un nivell adient per formar correctament als alumnes sords (Reffell i McKee 2009, 8-9).

Tot i que l'estat legal de la llengua de signes neozelandesa es manté intacte des de l'última revisió del seu reconeixement legal i, per tant, en l'àmbit legislatiu no hi hagi canvis notoris recents, sí que es pot veure com l'estudi de la llengua, de la seva vitalitat i de la comunitat sorda neozelandesa sí es manté actiu. Alguns experts com ara Rachel McKee publiquen constantment i fins a l'actualitat nous estudis que analitzen l'estat de la llengua de signes neozelandesa des de punts de vista innovadors, com ara la influència de la llengua de signes americana a la llengua de signes neozelandesa a través de les xarxes socials i Internet com a senyal de globalització i evolució de la llengua (R. McKee et al. 2021).

3.2. Accés a l'educació i recursos d'inclusió educativa: el cas de Suècia

En aquest segon apartat s'agafa com a exemple en el camp de l'accés a l'educació per a gent sorda i amb problemes d'audició al sistema educatiu suec. Suècia va ser el primer país que va reconèixer com a llengua[10] una llengua de signes —la sueca— (Svartholm 2010, 159), per convertir-se així en un clar exemple d'un país que fa dècades que treballa per millorar la situació dels seus habitants.

Suècia és reconeguda com un dels països pioners en l'àmbit d'accés a l'educació pels nens i la gent sorda. L'any 1981 Suècia va ser el primer país que va reconèixer com a llengua una llengua de signes, sent aquesta la llengua de signes sueca (*ibíd*.). Aquest reconeixement primerenc va permetre que Suècia ràpidament treballés per donar facilitats i aprovar lleis beneficiàries per la comunitat sorda del país. L'educació sueca ofereix als nens sords diversos sistemes i facilitats per poder desenvolupar-se correctament i adquirir un nivell educatiu equiparable al dels nens parlants.

Suècia prioritza i remarca que la millor opció per aportar una bona educació i introducció a la societat per l'alumnat sord és seguir un model bimodal o bilingüe (essent aquests dos idiomes la llengua de signes sueca i el suec, majoritàriament escrit) on l'alumnat adqui-

10 Com a llengua plena diferenciada de l'oral, en cap cas com a llengua oficial.

reix un bon nivell de llengua de signes, és educat en llengua de signes i estudia el mateix currículum que els estudiants oients —amb diferència de l'assignatura de llengua de signes sueca i la de suec escrit, que són exclusives per l'alumnat sord (Hult i Compton 2012, 607). La realitat de l'evolució legislativa i les pràctiques en l'ensenyament a Suècia la converteixen en líder en l'àmbit educatiu.

En el cas de Suècia es troben dos textos legislatius que aporten lleis i polítiques que hagin aportat millores remarcables per a l'educació actual per a gent sorda: La Llei d'Educació (Skollagen, SFS 2010:800) i l'Ordenança de Centres Especials (Specialskoleförordning 1995:401). Dins d'aquestes lleis i actes s'especifica que tot nen sord ha de rebre la mateixa educació que qualsevol altre nen suec i seguir el mateix currículum, sigui a escoles d'educació especial o escoles on aquests alumnes convisquin amb alumnes oients. La Llei d'Educació marca les bases de l'educació sueca per a tota la seva població; afirma que l'objectiu de l'educació és que tots els alumnes adquireixin els coneixements i valors necessaris per convertir-los en ciutadans responsables i que, per aconseguir-ho, tindrà en compte i s'adaptarà a les necessitats que els alumnes puguin tenir per permetre'ls-hi formar part de la societat sueca. L'Ordenança de Centres Especials se centra en les escoles especials (o, com es coneixen en català, les escoles d'educació especial) i les característiques o facilitats que ofereixen. Aquí s'afirma que l'alumnat segueix en principi el mateix currículum que a la resta d'escoles i especifica les modificacions que es poden aplicar depenent de les necessitats que es tinguin.

A causa de les facilitats que es donen gràcies a aquestes lleis és més normal que els nens sords vagin a escoles d'educació especial i així créixer en un entorn més immersiu —amb una exposició constant a la llengua de signes i on es poden relacionar amb altres alumnes sords— i tenir accés a més recursos adaptats a les necessitats de l'alumne, però també hi ha nens que van a escoles ordinàries, la majoria d'ells amb implant coclear (Hult i Compton 2012, 609).

Hi ha estudis que demostren que quan els nens sords acaben l'últim curs de l'educació obligatòria, anomenat curs 10 a Suècia, aquests han adquirit un nivell adequat de llengua de signes sueca per a la seva edat (Svartholm 2010, 166). Tot i això, també s'observa que encara que l'alumnat oient i sord comparteixin el mateix currículum no comparteixen resultats, i que l'alumnat sord té de mitjana un rendiment inferior a les assignatures compartides (*ibíd*. 2010, 166).

3.3. Vitalitat de la comunitat usuària de la llengua de signes: el cas dels Estats Units

Els Estats Units és un dels països a tenir en compte com a referent quan parlem de comunitats sordes i l'estudi de la llengua de signes en l'àmbit acadèmic. La societat i cultura nord-americana, sobretot durant aquest segle, ha permès que la vitalitat de la comunitat sorda i la llengua de signes americana sigui clara i present.

La llengua de signes de referència als Estats Units és la llengua de signes americana (ASL). És la llengua de signes predominant a la regió i una de les que té més presència global i històrica. L'ASL destaca per la seva influència en el desenvolupament d'altres llengües de signes foranes, la seva notable presència en el camp de la investigació de les llengües de signes i, actualment, també està vinculada a una comunitat gran i activa.

A part de l'ASL, als Estats Units existeixen altres llengües de signes pertanyents a diferents grups ètnics, sent les més reconegudes la llengua de signes americana negra (BASL) i la llengua de signes dels indis de les planures (PISL). L'existència d'aquestes dues llengües reflecteix com es manté la varietat i identitat cultural que hi ha present als Estats Units a través de la llengua dins de la comunitat sorda. La BASL es troba entre gent de la comunitat afroamericana; es reconeix que aquesta variant incorpora vocabulari propi afroamericà, és més expressiva i exagera el moviment i expressions facials. Hi ha estudis que mencionen que la segregació racial, sobretot a l'educació, va ser clau per la consolidació de la BASL, ja que els grups sords negres i blancs no tenien contacte directe en l'ensenyament. Avui dia la BASL es manté viva i representa positivament part de la identitat cultural dels seus usuaris (Toliver-Smith i Gentry 2017). D'altra banda, la PISL té un origen i sistemes propis. Aquesta variant forma part de la cultura dels indis americans de les planures, i la fan servir tant membres sords com oients. A part d'oferir als membres sords un mètode de comunicació, els signes es fan servir tradicionalment per a molts membres de la comunitat indígena. Actualment, se'n fa menys ús que abans, però encara es conserva i es transmet com a símbol cultural i com a llengua habitual per a membres sords (Davis 2016).

El cas de l'educació per a gent sorda als Estats Units és similar al d'altres països: després de veure que l'ensenyament oral no és l'opció més adient per a l'alumnat sord es va incorporar l'ASL total o parcialment. Existeixen escoles on s'educa als infants sords junts en un espai on es poden entendre mútuament, socialitzar com a membres d'una mateixa comunitat i créixer en un espai on la presència de l'ASL és dominant, però amb la introducció dels implants coclears, cada cop més presents, molts alumnes amb un grau de sordesa inferior o amb aparells auditius s'incorporen a centres no especialitzats amb l'opció

de tenir un reforç amb professorat d'educació especial si es considera necessari (Hill 2012).

La característica més representativa que ens ofereix la societat nord-americana és la nova tendència de la consolidació d'una identitat personal a partir del sentiment de pertinença cultural i del reconeixement de minories. Cada cop és més habitual veure a gent mencionar positivament si són part d'una minoria ètnica, una cultura diferent, la comunitat LGBTQ+ o, com és el cas de la gent sorda, si tenen una discapacitat. L'ús de les xarxes socials ha permès que aquest fenomen s'amplifiqués i ha donat una plataforma a la comunitat sorda per fer-se visible i normalitzar les seves experiències, aconseguint així que l'estigma social s'hagi reduït.

En el cas de la gent sorda, sentir-se identificat i formar part d'una comunitat és clau pel seu benestar. Diversos estudis afirmen que interactuar i conviure amb gent que comparteix experiències similars relacionades amb la discapacitat comuna, o la identificació amb un terme (com ara "discapacitat" o "Sord"[11]) i l'acceptació com a part de la seva identitat personal, ajuden a superar l'estigma que els comporta. Així doncs, aquells que no interactuen amb la comunitat tenen més probabilitats de no rebre el suport necessari o viure certa falta de pertinença amb el grup (Andrews-Ash et al. 2026; Raver, Murchake, i Chalk 2018).

És important remarcar que la vitalitat i els avenços per a la comunitat sorda s'han aconseguit en gran part gràcies a la feina de múltiples associacions, fundacions i agrupaments per a gent sorda i amb discapacitats, que han lluitat per defensar els drets i el benestar social i personal dels estatunidencs sords.

La promulgació de les lleis conegudes com l'Acta d'Americans amb Discapacitats —*Americans with Disabilities Act* (ADA)— i l'Acta d'Educació d'Individus amb Discapacitats —*Individuals with Disabilities Education Act* (IDEA)—, en conjunt amb associacions com el Centre Nacional per a Gent Sorda —*National Deaf Center* (NDC)— han aconseguit —encara parcialment, però— una normalització i adaptacions a múltiples àmbits que afecten la vida diària dels usuaris de la llengua de signes americana com ara la salut, l'educació i nombrosos espais públics entre d'altres.[12]

Avui en dia es poden trobar múltiples mesures d'accessibilitat arreu a tot el territori, fruit de la insistència d'aquestes institucions amb l'objectiu de facilitar el dia a dia a la gent

11 El terme «Sord», amb majúscula inicial, és un símbol d'identitat cultural que alguns membres de la comunitat sorda fan servir per referir-se a ells mateixos, diferenciant-se de «sord», sense majúscula inicial, que fa referència a la sordesa mèdica exclusivament i no inclou explícitament l'aspecte cultural.

12 A la bibliografia de suport (apartat 5.2) hi ha els enllaços a aquestes actes i al recurs del NDF.

que ho necessiti, sigui per a una discapacitat o per qualsevol altra raó possible. Com mencionen Solomon i Skuttnab-Kangas (2014), la necessitat d'innovar per fer accessible un espai per a gent amb discapacitats obre portes per a la creació de nova tecnologia beneficiosa per a tota la societat.

Recentment, s'ha vist com la normalització de l'ASL ha fomentat l'interès entre les noves generacions per introduir-se a aquesta llengua; i fins i tot diverses universitats i centres educatius ja ofereixen l'ASL com a segona o tercera llengua (Pirone et al. 2023). La situació de l'ASL, per tant, és única: la seva presència històrica i global es manté viva i activa. El caràcter de la població més jove, la insistència de les associacions i institucions de sords han acabat fent visible la comunitat i la seva llengua. Tot i que encara quedin molts reptes i dificultats per a la gent sorda als Estats Units, la comunitat és viva i present.

3.4. L'eterna minorització: el cas de Catalunya

A Catalunya la llengua de la comunitat sorda catalana és la llengua de signes catalana (LSC). No se sap amb certesa quin és el nombre exacte d'usuaris d'aquesta llengua, però s'aproximen entre 12.000 i 25.000 signants sords. La llengua de signes catalana està reconeguda oficialment per la llei com a llengua plena pertanyent a la comunitat sorda catalana des del 2007 (Quer 2022).

La primera institució oberta a Catalunya per a nens i nenes sords va establir-se a Barcelona l'any 1800 pel professor Joan Albert i Martí, anomenada Escola Municipal, i tot i que només va estar activa durant dos anys va obrir les portes a noves escoles i institucions per educar infants sords (Frigola i Àlvarez 2018; Quer 2022).

A banda de les escoles i institucions educatives, les associacions van ser entitats clau tant pel desenvolupament i normalització de la llengua de signes a Catalunya com per l'adquisició de drets i espais per la comunitat sorda catalana. Com recullen Frigola i Àlvarez (2018), les primeres associacions a Catalunya dedicades als sords van ser el *Centre Familiar de Sordmuts de Barcelona* (1916), el *Cercle Esportiu de Sordmuts de Barcelona* (1924) i el *Cercle Recreatiu de Sordmuts de Barcelona* (1935). A part, a causa de la inaccessibilitat de la gent sorda a les mútues existents també es va obrir una mútua que incloïa a la població sorda i sordmuda anomenada *Societat d'Ajuda Mútua entre els Sordmuts de Catalunya* (1909).

Uns anys més tard, l'any 1978, es va fundar la que és actualment la fundació més important per la comunitat sorda catalana, la Federació de Persones Sordes de Catalunya

(més coneguda com a FESOCA) amb l'objectiu d'unir i treballar amb les associacions de sords que s'havien inaugurat a Catalunya fins aleshores (Frigola i Àlvarez 2018, 11).

La feina que van fer totes aquestes entitats en col·laboració amb experts com ara Santiago Frigola o Josep Quer van permetre que finalment l'any 2007 es reconegués legalment la llengua de signes espanyola i, en el cas de Catalunya, la catalana (BOE, Llei 27/2007, 23 d'octubre). A Catalunya aquesta llei no només reconeix legalment aquestes llengües, sinó que també les regula amb l'objectiu de difondre i fomentar la llengua de signes catalana a la societat, normativitzar-la i impulsar tant la seva recerca com la creació de corpus i una base de dades accessible a tothom (Quer 2022, 41).

Durant el període de legalització, però, l'Estat Espanyol va dificultar el procés d'acceptació i reconeixement de la llengua de signes catalana, ja que alguns membres no catalans del Congrés dels Diputats afirmaven que la LSC era un dialecte de la llengua de signes espanyola i que, per tant, no era necessari incloure-la a la llei i reconèixer-la com a llengua pròpia. Finalment, amb la determinació de la FESOCA i la Confederació Estatal de Persones Sordes (CNSE) entre altres entitats i experts, aquestes afirmacions es van invalidar i es va demostrar que la LSC és una llengua diferenciada i que la presència de la llengua de signes espanyola a Catalunya és nul·la (Frigola i Àlvarez 2018, 13; Muñoz 2010, 24).

La conservació i supervivència d'una llengua és més viable quan es disposa d'un corpus i l'estudi actiu d'aquesta, per tant, després que aquesta llei entrés en vigor, diversos organismes com ara l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) s'han dedicat a crear corpus i bases de dades que recullen lèxic, gramàtica i variacions geogràfiques entre altres dades de la llengua de signes catalana (Barberà, Ribera, i Gelpí 2018, 19; Quer 2022, 42).

Anteriorment a la legalització de la llengua de signes catalana es van publicar diversos diccionaris, com ara el *Lenguaje de Signos Manuales* (1998), el *Diccionari Temàtic de Llenguatge de Signes Català* (2004) i fins i tot la primera gramàtica de referència bàsica la llengua de signes catalana el 2005 (Barberà, Ribera, i Gelpí 2018, 20), però a partir del reconeixement legal de la LSC es va començar a desenvolupar el Corpus de Referència de la Llengua de Signes Catalana (IEC). Amb aquest corpus no es busca imposar una normativa, sinó recopilar la màxima informació possible sense deixar de banda les varietats dialectals i d'ús, fet que la fa una base de dades molt més completa i representativa de la realitat que els diccionaris publicats amb anterioritat (Barberà, Ribera, i Gelpí 2018, 19).

Actualment, amb la presència de la tecnologia i de l'accessibilitat a contingut multimèdia com ara gravacions o imatges, és molt més fàcil recopilar i fer accessible informació sobre la llengua de signes gràcies a l'aspecte visual d'aquesta llengua. Això no només facilita als experts recopilar informació sinó també fer-la arribar a la gent que vol o necessita aprendre llengua de signes catalana sense cap dificultat.

3.5. Anàlisi entre els models i la LSX

L'anàlisi de la casuística d'aquests quatre exemples ens ofereix informació sobre quins elements són importants, fins i tot imprescindibles, per tal que qualsevol llengua de signes pugui evolucionar i estendre's amb eficiència, ús generalitzat i amb perspectiva de manteniment futur. Els casos presentats tenen una característica comuna: el grau de reconeixement legal. Sent tots models d'èxit, podem considerar que un suport des de l'acceptació social extensa fins a l'oficialitat és imprescindible per facilitar la pervivència de la llengua.

El segon dels factors a considerar és la presència de les llengües de signes en el procés educatiu, especialment amb l'ús de sistemes d'aprenentatge bimodals, per exemple —això és, com a llengua vehicular i amb suport sobretot de la llegua estàndard escrita. L'adopció del model educatiu bilingüe (com a Suècia). Amb aquesta nova modalitat els alumnes sords tindrien més bon nivell de LSX i se'ls instruiria amb aquesta, tot facilitant així l'ensenyament de la resta del currículum i, consegüentment, un nivell de rendiment acadèmic superior a l'actual. Aquest canvi, però, podria donar peu a obrir un debat que planteja si és preferible que la llengua de signes vehicular a les aules fos la variant estàndard o el dialecte local. L'opció més òbvia per a la majoria és probablement l'estàndard, però escollir el dialecte local, i tenint en compte que la regionalitat és una característica lingüística molt present en les llengües de signes, fomentaria el contacte amb la comunitat sorda local i la conservació dels dialectes.

Un tercer factor comú és el grau de reconeixement social amb què conviuen els membres de les comunitats sordes en els seus entorns. La balança entre els graus d'estigmatització i l'autopercepció i identificació social de les persones sordes tenen una correspondència directa amb l'interès comunicatiu, de rendiment escolar i de mantenir viva les comunitats. Un fet que és característic dels últims anys és el valor afegit positiu que tenen les xarxes socials per empènyer les generacions sordes joves a mostrar-se sense embuts, a fer universal el coneixement sobre la sordesa i a superar les limitacions de les comunitats per globalitzar-se.

Per últim, la importància de l'associacionisme és bàsica per provocar els canvis en totes les esferes prèvies: forçar els canvis legislatius, millorar els processos educatius i reduir l'estigmatització i facilitar la integració social global des de la llengua materna, en un procés idèntic al reconeixement quan parlem del dret i de la riquesa que suposa la diversitat lingüística.

****

Un cop destacades les característiques comunes en major o menor grau, podem fer una correlació amb la situació a la Xina per tal d'establir quines d'aquestes podrien ser d'utilitat en el seu cas, sempre tenint presents les seves particularitats.

Com s'ha vist anteriorment (apartat 2.4, §1), cap de les varietats de la LSX té cap reconeixement legal ni d'oficialitat explícit. La LSX sempre es menciona de forma opaca, s'intueix a qui va dirigida com a extensió de la norma general de protecció que reconeix la constitució, però no ha arribat mai a desenvolupar-se.

Pel que fa a l'àmbit educatiu, el model xinès continua sent predominantment oralista. Per tant, això significa que el sistema educatiu encara relega l'ensenyament de la LSX a un paper de suport puntual (fora de les escoles d'educació especial, com una assignatura) o de manera superficial. Com que llavors l'aprenentatge i la transmissió de la LSX queda en mans de la comunitat, és complicat que es desenvolupi socialment. Aquest fet té a veure amb l'estigmatització en el reconeixement de la necessitat comunicativa de les persones sordes. I si hi ha estigmatització lingüística, no es pot oblidar la relació inseparable amb la marginalització social ja comentada (vegeu l'apartat 2.3, §2). No cal dir que una estigmatització establerta i continuada afecta a la percepció que les mateixes comunitats sordes poden tenir sobre el seu encaix i sentiment de pertinença social.

Finalment, s'han comentat exemples de la necessitat com a minories necessitades de reconeixement de la força que l'associacionisme ha tingut en països diversos, ja sigui per l'assumpció de l'existència de minories socials (com els casos de Nova Zelanda o el Estats Units d'Amèrica) o per tradició cultural (com a Catalunya). La centralització de la reivindicació associacionista en una entitat principal (la CAD, vegeu l'apartat 2.3, §6) en un país tan gran segurament és un motiu de l'encara poca incidència social.

4. Conclusions

Quan vaig iniciar la recerca per fer el treball, estava convençuda que la LSX estava ben establerta i, fins i tot, que ja havia arribat a un nivell d'estandardització similar a les

llengües de signes del nostre entorn; i que simplement no disposaven de gaire informació i estudis acadèmics en català o castellà. La sorpresa va ser descobrir que, com he comentat, no hi ha hagut cap procés similar d'aquest tipus i que la situació de la comunitat sorda xinesa —en comparació amb, per exemple, la de Catalunya— és molt diferent.

Amb aquest treball he volgut, d'entrada, apropar coneixements acadèmics sobre la situació de la llengua de signes xinesa a la nostra llengua, ja que no n'hi ha (i, en castellà, tampoc). A partir d'aquesta recerca i anàlisi, he intentat mostrar la situació específica de la LSX i de la comunitat sorda: un conjunt de comunitats sense un estàrdard comú intel·ligible i que, tot i l'esforç de diversos organismes, encara no s'ha arribat a establir-ne un. Aquest fet, junt amb la manca de reconeixement legal, fa que en aparença la LSX es trobi permanentment en un procés sense acabar.

Calia, doncs, observar altres models (més o menys exitosos) de llengües de signes. I és veient el desenvolupament que han tingut altres llengües de signes a altres països que es pot veure quins factors podrien produir canvis positius per a la LSX i els seus usuaris si s'apliquessin a la Xina, sempre tenint presents les particularitats de la regió. Un cop analitzades totes les dades presentades, arribo a les següents conclusions.

Podem considerar la llengua de signes com una llengua molt nova, que està evolucionant tant lingüísticament com socialment cada dia. Les peculiaritats de les llengües de signes i els seus usuaris —entre aquestes el baix percentatge d'usuaris de la llengua de signes i la seva dispersió geogràfica— afegeixen una dificultat inherent en el procés de normalització de la llengua, però en el cas de la Xina hi ha altres factors que ho compliquen encara més. La situació geogràfica del país, el seu model de govern i la falta de protecció legal de la llengua han condicionat a la Xina a trobar-se amb certes limitacions que han obstaculitzat el procés de millora de la situació de la LSX.

Assolir la confecció i l'assentament d'una guia que estandarditzi la LSX de la mateixa manera que es va fer amb el xinès oral és el principal objectiu de la Xina. Tot i la insatisfacció de la comunitat sorda usuària de la LSX envers aquesta guia, es pot veure com les noves generacions estan més familiaritzades amb el model estàndard, fet que fa més viable pensar que en un futur immediat el grau d'estandardització serà més elevat, per naturalització.

Al llarg de la història hi ha hagut múltiples publicacions de guies amb el mateix objectiu, però no n'hi ha hagut cap de nova des del 2009. Aquest últim diccionari, gràcies a la seva presència tant a l'educació com a altres espais públics, és el que està actualment més

estès entre la població, però encara queda lluny de considerar-se una variant prou establerta i assimilada. S'ha vist clarament que a altres països —independentment de factors com la seva extensió, localització o origen, entre d'altres, però sense ignorar les característiques que han condicionat el desenvolupament de la llengua de signes pertanyent— s'han introduït i reforçat mesures i millores destinades a la comunitat sorda i a la seva llengua a partir del moment en què se li va donar a la llengua de signes un estatus i protecció legal favorables.

Aconseguir un reconeixement legal complet podria obrir noves vies de millora de cara al futur. L'estatus de llengua reconeguda promou l'estudi i la investigació d'aquesta; a la llarga això podria portar a l'elaboració d'una nova guia de LSX adaptada millor a la realitat dels usuaris de la LSX que permetés aconseguir un nivell de satisfacció més alt per part d'aquests. D'altra banda, seguint l'exemple de Catalunya, la publicació d'un diccionari descriptiu i no limitant on s'incloguessin també les variants dialectals i regionals dels signes (amb l'objectiu de recopilar, no pas d'assimilar, però simultàniament delimitant les expressions d'ús preferent i el registre formal) afavoriria la conservació dels dialectes de la LSX i la convivència amb l'estàndard.

És raonable considerar que el caràcter centralista de la Xina demana l'existència d'una llengua comuna (com a eina d'unificació, principalment). Deixant de banda la qüestió de si la comunitat sorda necessita o no una unificació de la llengua, és probable que l'existència d'aquesta beneficiés positivament el conjunt de la comunitat. A banda de facilitar la comunicació entre usuaris de diferents regions del país, les regulacions d'accessibilitat se simplificarien i podrien oferir un millor accés adaptat a sectors públics com ara la sanitat i l'educació o en el món laboral. Un model estàndard prou estès i amb un ús actiu pot facilitar la comunicació entre sords i oients a través dels intèrprets, així com la comprensió dels mitjans de comunicació.

Hi ha molts altres àmbits i perspectives lligats a la LSX i la comunitat sorda que es podrien analitzar amb més profunditat —per exemple, d'una banda, les mesures d'accessibilitat tant en espais públics com en els privats, a les infraestructures i, sobretot avui en dia, en l'àmbit informàtic; d'altra, la llengua de signes aplicada al camp tecnològic i d'interpretació, cada cop més estudiat amb l'objectiu de crear programes de reconeixement visual—, però he considerat que l'estat legal, l'educatiu i el social eren els factors analitzables més adequats per respondre a les meves preguntes.

Tot i que el cos d'estudi és només una petita representació de tota la realitat de la LSX, amb aquest treball he ofert un primer apropament sobre quins podrien ser els primers

passos per millorar la situació de la comunitat sorda xinesa i de la seva llengua des de la nostra perspectiva i, a partir dels resultats, he obert un espai de debat per considerar si aquestes podrien ser viables en un futur. Com que és un procés en canvi constant és evident que s'haurà de fer un seguiment de la situació i dels nous estudis que ho analitzin: la modernitat i el dinamisme són dos dels principals adjectius que qualifiquen els avenços xinesos actualment en tots els àmbits. Tant de bo aquest dinamisme social i legal arribi a la LSX i que així s'estableixi com un sistema estandarditzat que permeti a la seva comunitat assolir els seus objectius.

5. Bibliografia

5.1. Bibliografia principal

ANDREWS-ASH, ERIN E., Kara B. AYERS, Dana S. DUNN, i Michael L. WEHMEYER. 2026. *The Oxford Handbook of Positive Psychology and Disability.* Oxford University Press.

BARBERÀ, Gemma, Eulàlia RIBERA, i Cristina GELPÍ. 2018. «Recursos lingüístics i educatius de la llengua de signes catalana (LSC)». *Llengua, societat i comunicació*, 26 de desembre de 2018, 16-25. https://doi.org/10.1344/LSC-2018.16.3.

CHANNON, Rachel, i Harry VAN DER HULST, ed. 2011. «Marked Hand Configurations in Asian Sign Languages». Dins *Formational Units in Sign Languages*, 19-42. De Gruyter Mouton. https://doi.org/10.1515/9781614510680.19.

DAVIS, Jeffrey E. 2016. «The Linguistic Vitality of American Indian Sign Language: Endangered, yet Not Vanished». *Sign Language Studies* 16 (4): 535-62.

FRIGOLA, Santiago, i F. Javier ÁLVAREZ. 2018. «La comunitat sorda a Catalunya i llengua de signes catalana (LSC)». *LSC–Llengua, societat i comunicació*, 26 de desembre de 2018, 6-15.

FU, Yiting, i Cikai MEI. 1986. 聾人手語概論. 上海: 学林出版社.

HAO, Yuling, i Peng LI. 2020. «Employment Legal Framework for Persons with Disabilities in China: Effectiveness and Reasons». *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17 (14): 4976. https://doi.org/10.3390/ijerph17144976.

HILL, Joseph Christopher. 2012. *Language Attitudes in the American Deaf Community:* Washington: Gallaudet University Press. https://muse.jhu.edu/pub/18/monograph/book/21236.

HULT, Francis M., i Sarah E. COMPTON. 2012. «Deaf Education Policy as Language Policy: A Comparative Analysis of Sweden and the United States». *Sign Language Studies* 12 (4): 602-20.

JEPSEN, Julie Bakken, Goedele DE CLERCK, i Sam LUTALO-KIINGI. 2015. *Sign Languages of the World: A Comparative Handbook*. De Gruyter Handbook. Berlin Boston Preston Ishara Press: De Gruyter Mouton.

JONES, Gabrielle A., Dawei NI, i Wei WANG. 2021. «Nothing about Us without Us: Deaf Education and Sign Language Access in China». *Deafness & Education International* 23 (3): 179-200. https://doi.org/10.1080/14643154.2021.1885576.

LAI, Zhuiwen, ZHENGZONG Huang, YA Wen, i Jinmei Feng. 2025. «Enhancing sign language recognition and accessibility for the deaf community in China». *Disability & Society* 40 (9): 2625-30. https://doi.org/10.1080/09687599.2024.2412271.

LIANG, Qi, i Brendan MASON. 2013. «Enter the Dragon--China's Journey to the Hearing World». *Cochlear Implants International* 14 Suppl 1 (Suppl 1): S26-31. https://doi.org/10.1179/1467010013Z.00000000080.

MA, Bowen. 2021. «与听障群体携手同行，感受生命的共振之音». 微信公众平台. 17/05/2021. https://mp.weixin.qq.com/s/y7VHVDVLPs11JHoajcROvg.

MA, Yunyi. 2020. «A Study of Lexical Variation, Comprehension and Language Attitudes in Deaf Users of Chinese Sign Language (CSL) from Beijing and Shanghai». Dins *Doctoral Thesis, UCL (University College London)*. UCL (University College London). UCL (University College London). https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10096564/.

MCKEE, Rachel Locker. 2011. «Action Pending: Four Years on from the New Zealand Sign Language Act 2006». *Victoria University of Wellington Law Review* 42 (2): 277-98. https://doi.org/10.26686/vuwlr.v42i2.5133.

MCKEE, Rachel, Mireille VALE, Sara Pivac ALEXANDER, i David MCKEE. 2021. «Signs of Globalization: ASL Influence in the Lexicon of New Zealand Sign Language». *Sign Language Studies* 22 (2): 283-319.

MUÑOZ, Encarna. 2010. «El procés de reconeixement de la llengua de signes catalana des de la comunitat sorda». *Les llengües de signes com a llengües minoritàries: perspectives lingüístiques, socials i polítiques*, 19-27.

PANG, Carol, Linjie SHI, Yilai SHU, i Yike LI. 2025. «Reimagining Audiology in China: Insights from the United States Model». *ENT Discovery* 1 (1): 7. https://doi.org/10.15302/ENTD.2025.090002.

PIRONE, John S., Kimberly K. PUDANS-SMITH, Tracy IVY, i Jason D. LISTMAN. 2023. «The Landscape of American Sign Language Education». *Foreign Language Annals* 56 (2): 238-58. https://doi.org/10.1111/flan.12679.

POWER, Justin M., GUIDO W. Grimm, i Johann-Mattis LIST. 2020. «Evolutionary dynamics in the dispersal of sign languages». *Royal Society Open Science* 7 (1): 191100. https://doi.org/10.1098/rsos.191100.

QIN, Xuewu. 2025. *Insights into the Demographics and Preferences of Chinese Deaf and Hard-of-Hearing Learners of English: A Multi-Modal Approach*. Thesis (University of Nottingham only). University of Nottingham. https://eprints.nottingham.ac.uk/80288/.

QUER, Josep. 2022. «La llengua de signes catalana (LSC), llengua pròpia». *Llengua Nacional*, 18 de maig de 2022. https://llenguanacional.cat/la-llengua-de-signes-catalana-lsc-llengua-propia/.

RAVER, Ashley, Hanna MURCHAKE, i Holly M. CHALK. 2018. «Positive disability identity predicts sense of belonging in emerging adults with a disability». *Psi Chi Journal of Psychological Research* (US) 23 (2): 157-65. https://doi.org/10.24839/2325-7342.JN23.2.157.

REFFELL, Hayley, i Rachel Locker MCKEE. 2009. «Motives and Outcomes of New Zealand Sign Language Legislation: A Comparative Study between New Zealand and Finland». Current Issues in Language Planning. *Current Issues in Language Planning* 10 (3): 272-92.

SOLOMON, Andrew, i Tove SKUTTNAB-KANGAS. 2014. *Deaf Gain: Raising the Stakes for Human Diversity*. University of Minnesota Press. https://www.jstor.org/stable/10.5749/j.ctt9qh3m7.

SVARTHOLM, Kristina. 2010. «Bilingual education for deaf children in Sweden». *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 13 (2): 159-74. https://doi.org/10.1080/13670050903474077.

TANG, Gladys. 2024. «Sign Language and Inclusive Deaf Education: An Asian Perspective». *Deafness & Education International* 26 (1): 1-5. https://doi.org/10.1080/14643154.2024.2302702.

TOLIVER-SMITH, Andrea, i Betholyn GENTRY. 2017. «Investigating Black ASL: A Systematic Review». *American Annals of the Deaf* 161 (5): 560-70.

5.2. Altra bibliografia constultada i de referència / Webgrafia

ADA.Gov. «Americans with Disabilities Act of 1990, As Amended». https://www.ada.gov/law-and-regs/ada/.

ANDERSON, Melissa L., Timothy RIKER, Stephanie HAKULIN, Jonah MEEHAN, Kurt GAGNE, Todd HIGGINS, Elizabeth STOUT, Emma PICI-D'OTTAVIO, Kelsey CAPPETTA, i Kelly S. WOLF CRAIG. 2020. «Deaf ACCESS: Adapting Consent Through Community Engagement and State-of-the-Art Simulation». *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 25 (1): 115-25. https://doi.org/10.1093/deafed/enz035.

CAWTHON, Stephanie W., i Rachel LEPPO. 2013. «Accommodations Quality for Students Who Are d/Deaf or Hard of Hearing». *American Annals of the Deaf* 158 (4): 438-52.

«Deaf Awareness». 2026. NATIONAL DEAF CENTER. https://nationaldeafcenter.org/resources/deaf-awareness/.

HAYNES, Scott, i Maureen LINDEN. 2012. «Workplace accommodations and unmet needs specific to individuals who are deaf or hard of hearing». *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology* 7 (5): 408-15. https://doi.org/10.3109/17483107.2012.665977.

FESOCA. https://fesoca.org/.

INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION (ILO). 2008. «Facts on People with Disabilities in China». https://www.ilo.org/publications/facts-people-disabilities-china.

LEIGH, Irene W., Jean F. ANDREWS, Raychelle L. HARRIS, i Topher GONZÁLEZ ÁVILA. 2020. *Deaf Culture: Exploring Deaf Communities in the United States, Second Edition*. Plural Publishing.

Ley 27/2007, de 23 de octubre, por la que se reconocen las lenguas de signos españolas y se regulan los medios de apoyo a la comunicación oral de las personas sordas, con discapacidad auditiva y sordociegas (2007). https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-18476.

MCKEOWN, Caitlin, i Julia MCKEOWN. 2019. «Accessibility in Online Courses: Understanding the Deaf Learner». *TechTrends* 63 (5): 506-13. https://doi.org/10.1007/s11528-019-00385-3.

NATIONAL DEAF CENTER. «Access & Accommodations». https://nationaldeafcenter.org/resources/access-accommodations/.

NATIONAL PEOPLE'S CONGRESS STANDING COMMITTEE (NPCSC). 2007. «Employment Promotion Law of the People's Republic of China | CECC». agost 30. http://www.cecc.gov/resources/legal-provisions/employment-promotion-law-of-the-peoples-republic-of-china.

OMOSE, Ikhalo. 2024. «Deaf Rights in China: Promoting Disability Inclusion through the Law on the Protection of Persons with Disabilities». *Unspoken Language Services.* https://www.unspokenasl.com/aslblogs/deaf-rights-in-china-promoting-disability-inclusion-through-the-law-on-the-protection-of-persons-with-disabilities/.

PALMER, Jeffrey Levi, Stephanie W. CAWTHON, Carrie Lou GARBEROGLIO, i Tia IVANKO. 2019. *ACCESS Is More Than Accommodations: 2018–2019 Deaf College Student National Accessibility Report*. 2019. https://hdl.handle.net/2152/84159.

«Sign Language and Sign Systems». https://www.ndcs.org.uk/advice-and-support/language-and-communication/sign-language/sign-language-and-sign-systems.

«Signed Language vs Sign Language». DEAF CULTURE CENTRE. https://deafculturecentre.ca/resources/faq/signed-language-vs-sign-language/.

«Skollag (2010:800)». https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/ skollag-2010800_sfs-2010-800/.

SOLVANG, Per Koren, i Hilde HAUALAND. 2014. «Accessibility and diversity: Deaf space in action». *Scandinavian Journal of Disability Research* 16 (1): 1-13. https://doi.org/10.1080/15017419.2012.761158.

«Specialskoleförordning (1995:401)». https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/specialskoleforordning-1995401_sfs-1995-401/.

«Statute Chapter 33». s.d. *Individuals with Disabilities Education Act*. https://sites.ed.gov/idea/statute-chapter-33/.

STEINBERG, Annie G., Steven BARNETT, Helen E. MEADOR, Erin A. WIGGINS, i Philip ZAZOVE. 2006. «Health Care System Accessibility». *Journal of General Internal Medicine* 21 (3): 260-66. https://doi.org/10.1111/j.1525-1497.2006.00340.x.

SUPALLA, Samuel J., i Cecile MCKEE. 2002. «The Role of Manually Coded English in Language Development of Deaf Children». Dins *Modality and Structure in Signed and Spoken Languages*, 143-65. Cambridge University Press. https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=wkT8_WXozBsC&oi.

ZHOU, Qingsheng. 2020. *Ethnic Minority Languages in China: Policy and Practice*. De Gruyter. https://doi.org/10.1515/9781501511837.